

Informace o aplikaci datového souboru Reflex a manuál k jeho použití

Z důvodu nepříliš rozšířeného programu SPSS a tedy nízké využitelnosti kompletního datového souboru a výsledků tohoto rozsáhlého mezinárodního souboru byla pracovníky SVP data přetvořena do podoby aplikace přístupné široké veřejnosti.

Data byla v rámci možností exportována do rozšířeného programu MS Excel, lze s nimi nicméně pracovat i v jiných odpovídajících programech. Tento formát je sice široce dostupný, ovšem nese s sebou některá omezení. Program MS Excel předně není připraven na tak velký datový soubor, má omezení v počtu sloupců (256), což znamená, že z téměř 500 proměnných originálního datového souboru byla pro export vybrána přibližně polovina. V zájmu minimálních informačních ztrát o českých absolventech byly nejprve vyřazeny národně specifické proměnné pro zahraniční země, a také otázky, které měly pro český soubor malý podíl odpovědí. Z důvodu neúnosné velikosti výsledného souboru a odstranění zahraničních národně specifických proměnných museli být ze souboru vyřazeni bohužel také všichni zahraniční respondenti. V této podobě je velikost excelovského souboru po dekomprimaci 28MB a to obsahuje pouze přibližně šestinu respondentů oficiálního mezinárodního souboru.

Tento soubor obsahuje dva listy – data a výstupy.

Datový list, který obsahuje 256 sloupců, tedy vybraných proměnných a 6794 řádků s respondenty, plus jeden řádek s názvy proměnných. Proměnné jsou v datovém souboru řazeny v pořadí odpovídajícím dotazníku, název proměnné obsahuje i číslo otázky v dotazníku. U většiny proměnných jsou v datovém souboru vypsány konkrétní úrovně znaku, což velmi zjednodušuje orientaci ve výstupech. Pouze u pěti a sedmi-stupňových škál, kde je problematické přiřadit ke každému číslu verbální popis, a pochopitelně u odpovědí číslem (např. počet zaměstnavatelů) jsou v datech zachovány číslice. Pro zjednodušení jsou všechny škály otočen tak, aby vyšší číslo vždy znamenalo vyšší důležitost, vyšší užitečnost, či vyšší míru souhlasu.

V listu Výstupy je již předdefinována kontingenční tabulka, kterou lze poměrně snadno upravovat a získávat rozličné výstupy podle konkrétní potřeby uživatele. Sloupcové proměnné se přidávají z pole B3 uchopením myši a přetažením do seznamu polí kontingenční tabulky. Odebírání probíhá stejným způsobem naopak. Do sloupců lze zařadit i více proměnných, v tomto případě je ale pro přehledné a pochopitelné zobrazení podstatné jejich pořadí – proměnné se řadí za sebe zleva doprava, do třetího řádku a v tomto pořadí se i dělí sloupce tabulky. Jejich pořadí lze jednoduše měnit přetažením myši. U každé proměnné si lze rovněž vybírat zobrazované hodnoty znaku. Po kliknutí na rozbalovací šipku u každého názvu proměnné lze volit možnosti zobrazení, standardně se zobrazují všechny úrovně znaku, lze ovšem odstranit například případy, kde chybí odpověď (No answer), nebo si opravdu vybrat pouze jeden, či dva typy odpovědi. Ovládání řádkových proměnných je ve všem analogické – změny se ale dějí v poli A5 a proměnné se řadí do sloupce A pod sebe.

Dalším a velmi podstatným způsobem ovlivňování struktury tabulky je pole A3. Dvojitým poklepnutím na toto pole je možné vybírat statistiku, která bude pro každé políčko kontingenční tabulky zobrazována. V původní tabulce je použita statistika Počet z proměnné Count, jejíž výsledek je počet respondentů v každém políčku zobrazované tabulky. Statistika Počet, bude pravděpodobně nejčastěji požívanou, nicméně lze využít i další statistiky – velmi často průměr, dále minimum, maximum a nebo například rozptyl. Všechny tyto statistiky zobrazují hodnotu pro dané pole zobrazované tabulky.

Po správném nastavení kontingenční tabulky je nejvhodnější obvyklým způsobem (myší, či Ctrl – c) zkopírovat výstupní tabulku jako hodnoty do nového souboru, či listu, kde lze již tabulku jednoduše upravovat jednak graficky (např. šířku sloupců), ale také věcně (například měnit popisky). Častým požadavkem bude tabulku s absolutními hodnotami převést na hodnoty relativní. Pro běžného uživatele nebude jistě problém tabulku v excelu převést na procentuální vyjádření, ať už v sloupcových, nebo řádkových proměnných.

Budeme vděční za případné připomínky a přejeme mnoho zajímavých výstupů.

SVP PedF UK